

РЕШЕНИЕ

№ 2077

гр. София, 29.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 27.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитър Петров

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **8606** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следв. и чл.204, ал.2 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано е по жалба на П. Е. Б., с която се оспорва решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. на управителя на НЗОК с искане да бъде отменено. Заедно с оспорването е предявен и иск срещу Национална здравноосигурителна каса за заплащане на обезщетение за претърпените от незаконосъобразния акт имуществени вреди за сумата от 14 452.66 евро, представляващи платени от пациента медицински разходи за предоставеното му лечение в Университетска клиника [населено място], Германия.

Жалбоподателят твърди, че подал до НЗОК заявление с вх.№ Е112-01-54/24.07.2023г. за издаване на разрешение (формуляр S2) за планирано лечение извън държавата по осигуряване/пребиваване, съгласно представен план за лечение в Университетска клиника [населено място], Германия. Поддържа, че в изпълнение на указанията на административния орган е представил всички изискани от него документи, като последвал обжалвания в настоящото производство отказ. Поддържа, че актът е необоснован и немотивиран. Липсват мотиви на сезирания орган защо се отказва даването на разрешение за провеждане на планираното лечение, като единствено бланкетно се препраща към становищата на двамата експерти. Поддържа, че органът не е извършил обективна медицинска оценка на неговото конкретно здравословно

състояние и конкретните възможности за лечение в България, най-вече и по отношение срокът, в който може да се проведе лечението. В тази връзка изтъква, че робот-асистирана нефректомия в България се извършва след дълга административна процедура, което е било недопустимо за него, с оглед характера на болестта му и необходимостта от предприемане на своевременни мерки. По тези съображения поддържа, че отказът е немотивиран и незаконосъобразен и прави искане да бъде отменен.

Заявява и, че междувременно медицинската помощ е оказана – жалбоподателят е постъпил в клиниката в [населено място], Германия на 01.08.2023г. и е опериран на 02.08.2023г. като общо платените от него разходи за лечението възлизат на сумата от 14 452.66 евро, платени с платежно нареждане за кредитен превод от 28.07.2023г., която сума претендира да му бъде възстановена по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.203 и сл. АПК.

Ответниците - Управителят на НЗОК – ответник по жалбата срещу решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. и Национална здравноосигурителна каса – ответник по иска за обезщетение, подават писмен отговор, с който оспорват претенциите.

Софийска градска прокуратура не взема становище.

След като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, съдът приема следното:

Фактичката обстановка не е спорна и се установява от събраните писмени доказателства.

Административното производство е образувано въз основа на подаденото от жалбоподателя до управителя на НЗОК заявление с вх.№ Е112-01-54/24.07.2023г., за издаване на разрешение (формуляр S2) за планирано лечение извън държавата по осигуряване/пребиваване. Със заявлението е поискано да бъде издадено разрешение за операция за премахване на тумор на левия бъбрек, което ще бъде проведено в Университетска клиника [населено място], Германия. Към заявлението са приложени декларация по образец, документ за самоличност, както и медицински документи относими към заболяването – амбулаторен лист за извършен на 18.07.2023г. преглед с ехография от лекар със специалност „Гастроентерология“, при който е установена „хетерогенна формация с размер около 7 см.“ на ляв бъбрек. Пациентът е насочен за изследване за провеждане на компютърна томография – КТ. Представено е и разчитане от проведено компютър-томографско изследване в отделение по образна диагностика в МБАЛ „Света С.“, [населено място], от което е видно, че е констатиран тумор на ляв бъбрек. Мезентериална и ретроперитонеална лимфаденопатия.

С допълнително заявление от 25.07.2023г., заявителят е представил и превод на първоначално приложените документи – кореспонденция с лечебното заведение, план за предстоящото лечение и предварителна ориентировъчна оферта за стойността на предстоящото планово лечение – 14 452,66 евро.

С писмо по електронен път от 27.07.2023г., жалбоподателят изпраща до НЗОК допълнителни разяснения при поставянето на диагнозата му и моментното здравословно състояние, като към писмото прилага разчитане от проведено на 21.07.2023г. в Клиника по нуклеарна медицина хибридно образно изследване – позитронна емисионна томография с компютърна томография /PET/CT/, което потвърждава наличието на туморна формация в долен полюс на ляв бъбрек. Представен е и амбулаторен лист от проведен на 27.07.2023г. преглед в Д. „Свет С.“, с предписана терапия – операция, като предвид разположението и големината на

формацията с ангажиране на пиелокаликсната система, операцията се препоръчва да бъде направена в център за роботизирана урология в чужбина.

Подаденото заявление е прието за редовно и съдържащо необходимите документи, с оглед на което с писмо от 28.07.2023г. е поискано становище от проф. д-р И. Д., член на експертния съвет по урология в УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД, [населено място], както и от проф. К. Я., член на експертния съвет по урология в УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, [населено място], дали едновременно са изпълнени на територията на Р. България следните условия: 1. Възможно ли е провеждане на посоченото лечение в безопасни и оправдани от медицинска гледна точка срокове, в лечебно заведение на територията на Р. България, в съответствие с конкретната медицинска диагноза на пациента, текущото му здравословно състояние, вероятното развитие на заболяването и възможната прогноза за резултата от неговото лечение? 2. Дали предлаганото лечение се прилага на територията на Р. България с еднаква ефективност, както лечението, което се предлага от лечебното заведение в другата държава-членка на ЕС? В отговор, с писмо от 31.07.2023г., проф. д-р К. Я. потвърждава диагнозата на П. Б. – тумор на ляв бъбрек и мезентериална и ретроперитонеална лимфаденопатия, без белези за десиминация на процеса, което налага оперативно отстраняване на левия бъбрек – нефректомия. Нефректомията може да бъде извършена чрез отворена оперативна интервенция, лапароскопски или робот-асистирано. По данни от медицинската документация заключава, че общото състояние на пациента е добро. Конкретно на поставените два въпроса, експертът заявява, че е възможно провеждането на посоченото лечение в България и то се предлага с еднаква ефективност, като са посочени лечебни заведения в Р. България, където може да се извърши робот-асистирана нефректомия.

Постъпило е писмо и от проф. д-р И. Д., който също потвърждава диагнозата. Посочва, че обичайно урологичните злокачествени новообразувания се лекуват в планов или неотложен порядък. Заявява, че предвид опита и професионалната си съвет убедено счита, че е възможно извършване на лечението в безопасни и оправдани от медицинска гледна точка срокове в изброени поне пет лечебни заведения на територията на Р. България, които са с богат и завиден клиничен опит, отлични постоперативни резултати след такава минималноинвазивна иновативна операция и висок национален и регионален международен престиж.

Приложените към заявлението на жалбоподателя документи, както и двете становища на експертите са обсъдени на проведено на 31.07.2023г. заседание на специализирана постоянно действаща комисия в ЦУ на НЗОК, която дава становище, че съгласно мнението на експертите, провеждането на оперативно лечение при тумор на бъбрека, включително робот-асистирана нефректомия, е абсолютно възможно в безопасни и оправдани от медицинска гледна точка срокове и в пълно съответствие с конкретната медицинска диагноза на пациента, текущото и здравословно състояние, вероятното развитие на заболяването и прогнозата за резултата от прилаганото лечение в лечебно заведение на територията на Р. България. Цитирани са посочените от експертите лечебни заведения и е посочено, че предлаганото лечение се прилага на територията на Р. България с еднаква ефективност, както лечението, което се предлага от лечебното заведение в другата държава – членка на ЕС. Така, комисията е мотивирала извод, че двете кумулативни изисквания на чл.20 от Регламент (ЕО) № 883/2004, не са изпълнени. Административният орган – управителя на НЗОК е възприел това становище и е издал оспореното в настоящото производство Решение №

РД-Е112-116/03.08.2023г., с което е отказал провеждане на планово лечение извън държавата-членка по пребиваване на здравноосигуреното лице П. Е. Б. (за операция за премахване на тумор на ляв бъбрек, вкл. робот-асистирана нефректомия), планирано да се осъществи в Университетска клиника Л., Германия, съгласно представената фактура и план за лечение.

Междувременно, не е спорно по делото, а и от представените писмени доказателства се установява, че жалбоподателят е постъпил в клиниката в [населено място], Германия на 01.08.2023г. и е опериран на 02.08.2023г. като общо платените от него разходи за лечението възлизат на сумата от 14 452.66 евро, платени с платежно нареждане за кредитен превод от 28.07.2023г., приложено на лист 105 от делото. Тези обстоятелства – за извършеното лечение и платената сума за него, не се оспорват от ответника.

Въз връзка с указанията на съда, ответникът е представил утвърдените Вътрешни правила за дейността на комисията в ЦУ на НЗОК и реда за разглеждане на заявления за заплащане на КП № 168 (№ 168.1 и № 168.2) „Асистирана с робот хирургия при злокачествени заболявания“.

Други доказателства страните не са представили.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

По жалбата срещу решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. на управителя на НЗОК:

Въпросите относно възстановяването на суми за планово лечение, осъществено от български граждани в други страни-членки на ЕС, какъвто е настоящият случай, са уредени в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване (основен Регламент) и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004.

Съгласно чл.20, пар.1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004, освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, осигуреното лице, което се придвижва до друга държава-членка с цел получаване на обезщетение в натура по време на престоя си там, иска разрешение от компетентната институция. Осигурено лице, което е получило разрешение от компетентната институция да замине за друга държава-членка с цел получаване подходящо за състоянието му лечение, получава обезщетенията в натура, предоставени от името на компетентната институция, от институцията по мястото на престоя, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство като на осигурено съгласно посоченото законодателство лице. Разрешителното се дава, когато въпросното лечение е сред обезщетенията, предвидени от законодателството в държавата-членка, в която пребивава съответното лице и в която то не може да получи това лечение в срока, който е оправдан от медицинска гледна точка, като се вземе предвид неговото текущо здравословно състояние и вероятното развитие на неговото заболяване. Съгласно чл.26А, пар.2 от Регламент (ЕО) № 987/2009, компетентната институция може да откаже да даде исканото разрешение само ако в съответствие с оценката, извършена от институцията по мястото на пребиваване, условията, уредени в член 20, параграф 2, второ изречение от основния регламент, не са изпълнени в държавата-членка на пребиваване на осигуреното лице, или в случай че същото лечение може да бъде осигурено в самата компетентна държава-членка, в рамките на медицински обоснован срок, като се вземе

предвид здравословното състояние на съответното лице към момента и вероятното протичане на болестта му.

Националната правна уредба се съдържа в глава Втора, раздел X. от Закон за здравното осигуряване (ЗЗО). Съгласно чл.80д от ЗЗО, здравноосигурените лица имат право на достъп до безопасно и висококачествено трансгранично здравно обслужване независимо от начина на неговата организация, предоставяне и финансиране. Трансграничното здравно обслужване е здравно обслужване, предоставено или предписано в държава – членка на Европейския съюз, различна от държавата членка по осигуряване (ал.2). Лицата по ал. 1 могат да упражнят правото си на трансгранично здравно обслужване, когато здравното обслужване е включено в пакета здравни дейности, финансирани от бюджета на НЗОК или от бюджета на Министерството на здравеопазването (ал.3). Разпоредба на чл.80ж, ал.4 от ЗЗО, предвижда при подадено искане за предварително разрешение НЗОК или Министерството на здравеопазването да провери дали условията, посочени в Регламент (ЕО) № 883/2004, са изпълнени по отношение на исканията на лицето за предварително разрешение за получаване на трансгранично здравно обслужване. Когато тези условия са изпълнени, предварителното разрешение се дава съгласно посочения регламент, освен ако пациентът поиска друго. С нормата на чл.80ж, ал.5 са въведени основанията за отказ да се издаде предварително разрешение и те са когато: 1. съгласно заключението на медицински специалист пациентът ще бъде изложен на риск за неговата безопасност, който не може да бъде смятан за медицински обоснован предвид възможната полза за пациента от търсеното трансгранично здравно обслужване; 2. може да се предположи с относителна сигурност, че населението ще бъде изложено на съществен риск за неговата безопасност в резултат на трансграничното здравно обслужване; 3. ако здравното обслужване се предоставя от лечебно заведение, което предизвиква сериозни и конкретни съмнения относно спазването на стандартите и насоките за качество на обслужването и безопасност на пациентите, включително разпоредбите относно надзора, независимо дали тези стандарти и насоки са предвидени в законови или подзаконови разпоредби или посредством системи за акредитиране, създадени в държавата членка по местолечение; 4. здравното обслужване може да бъде предоставено на територията на Република България в рамките на срок, който е обоснован от медицинска гледна точка, като се отчита настоящото здравословно състояние и вероятното развитие на заболяването на пациента. Изрично нормата на чл.80ж, ал.6 повелява, че НЗОК или МЗ не може да откаже да даде предварително разрешение, когато здравното обслужване е сред здравните дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК или на Министерството на здравеопазването, и когато здравното обслужване не може да бъде предоставено на територията на Република България в обоснован от медицинска гледна точка срок, въз основа на обективна медицинска оценка на здравословното състояние, историята и вероятното развитие на заболяването на пациента, степента на болка при пациента и/или естеството на увреждането на пациента към момента на подаване на искането за разрешение. Уреденото от тези норми съответства на правилата на чл.20, пар.1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 и чл.26А, пар.2 от Регламент (ЕО) № 987/2009.

В настоящия случай по заявлението П. Е. Б. е постановен отказ на управителя на НЗОК, обективиран в решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. Отказът е индивидуален административен акт, засягащ правата на неговия адресат и подлежи на обжалване по реда на АПК.

Съгласно правомощията си по чл.146 АПК съдът при преценка законосъобразността на административния акт проверява дали е издаден от компетентен орган (т.1), в съответната форма (т.2), допуснато ли е съществено нарушение на административно-производствени правила при издаването му (т.3), налице ли е противоречие на административния акт с материалноправни разпоредби (т.4) и несъответствие с целта на закона (т.5), като съдът не е ограничен от посочените от оспорващия основания, а проверява всички основания по чл.146 АПК.

Съответствието на оспорения акт с материалния закон се преценява към момента на издаването на административния акт (чл.142, ал.1 АПК).

В конкретния случай актът е издаден от компетентния сезиран орган – управителя на НЗОК, но при неизпълнение на изискванията за форма и мотивираност на административния акт, при допуснати нарушения на процесуалните правила изискващи преди произнасянето административният орган да събере всички необходими доказателства за изясняване на всички обстоятелства по случая (нарушение на чл.35 и 36 от АПК), както и при неправилно приложение на цитираните по-горе относими материалноправни норми.

Вече беше посочено по-горе, че след като компетентният орган е сезиран със заявление за издаване на предварително разрешение за предоставяне на трансгранично здравно обслужване, следва при произнасянето си да съобрази предпоставките по чл.20, пар.1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004, съответно чл.80ж, ал.6 ЗЗО. Те са обобщени и в практиката на Съда на Европейския съюз (ЕС) – т.31 от Решение от 6.10.2021г. по дело С-538/19, т.43 от Решение от 23.09.2020г. по дело С-777/18. Административният орган следва да установи налице ли са две групи условия. За да бъде изпълнено първото от тези условия, съответното лечение трябва да е сред обезщетенията, предвидени в законодателството на държавата членка, в която пребивава осигуреното лице. За да бъде изпълнено второто условие, трябва да е невъзможно лицето да получи лечението в тази държава в срок, който е оправдан от медицинска гледна точка, като се вземе предвид неговото текущо здравословно състояние и вероятното развитие на неговото заболяване. За да се преценят втората група обстоятелства следва от една страна, да се съобрази конкретното здравословното състояние на осигуреното лице и вероятното развитие на неговото заболяване, както и подходящите за състоянието му лечения, и от друга страна, наличието на такива лечения в системата за социална сигурност на държавата членка по местопребиваването на лицето, както и сроковете, в които те могат да бъдат проведени в тази държава членка – така изрично т.41 от цитираното решение по дело С-538/19.

В настоящия случай не е спорно, а и от представените писмени доказателства – представените от ответника Вътрешни правила за дейността на комисията в ЦУ на НЗОК и реда за разглеждане на заявления за заплащане на КП № 168 (№ 168.1 и № 168.2) „Асистирана с робот хирургия при злокачествени заболявания“ е видно, че предписаното на жалбоподателя лечение попада в приложното поле на Клинична пътека № 168.2 от Н. за МД 2020-2022г., следователно попада в приложеното поле на чл.80ж, ал.6 ЗЗО, съответно

чл.20, пар.1 от Регламент (ЕО) № 883/2004.

За установяване наличието на втората група условия, административният орган е изискал становища на експерти – лекари със специалност по урология и придобита научна степен, членове на експертните съвети по урология в съответните лечебни заведения. С писмо от 28.07.2023г. на експертите са поставени цитираните по-горе два въпроса - писмото приложено на лист 58 от делото. Видно е, че поставените въпроси са твърде общи и не съдържат никаква конкретика относно текущото здравословно състояние на пациента П. Е. Б., посочването на вариантите за развитие на неговото заболява, възможността да се постави конкретна прогноза с оглед вариантите за развитие на заболяването, както и подходящите за състоянието му лечения. При така формулираните въпроси, представените от експертите становища (цитирани по-горе), също не дават ясна конкретика и отговор на основаните за производството въпроси. Следва да се съобрази, че експертите са лекари със специалност „Урология“, от което следва, че в кръга на професионалната им компетентност са въпросите свързани с изясняване на здравословното състояние на пациента, прогнозите за неговото развитие и възможните лечения. От тези въпроси експертите са разяснили единствено, че от представената им медицинска документация, могат да потвърдят поставената диагноза – тумор на ляв бъбрек и мезентериална и ретроперитонеална лимфаденопатия, както и, че за лечението е необходимо оперативно отстраняване на левия бъбрек (нефректомия). Не е обсъдено обаче конкретното здравословно състояние на пациента, в контекста на установената диагноза. Няма никаква информация, в какъв стадий е заболяването, прогресира ли, ако да – с какъв интензитет. В тази връзка, не са посочени конкретни прогнози за развитие на заболяването, с оглед конкретното здравословно състояние на пациента П. Б. – очаква ли се влошаване, в какви срокове, или състоянието му е стабилно. Изясняването на тези въпроси са от съществено значение, дали на пациента може да се осигури лечение в Р. България в оправдан от медицинска гледна точка срок. За да се изясни този въпрос, следва да е ясно какво е здравословното състояние на пациента, какви са възможностите за влошаването и в какъв точно срок, оправдан от медицинска гледна точка следва да му се приложи лечението. Експертите, нито са коментирали конкретното здравословно състояние на пациента, нито вариантите за прогресия на заболяването, нито в какъв точно срок, оправдан от гледна точка на конкретното му състояние, следва да му се приложи ефективно лечение. Ако за изясняване на тези въпроси представените с писмото на НЗОК документи са били недостатъчни, съответно е било необходимо извършването на допълнителни изследвания и преглед на пациента, органът – водещ административното производство е следвало да даде указания и да осигури тази възможност. С оглед така представените документи и дадените от експертите становища, същите могат да се кредитират само в частта за потвърждаване на диагнозата съгласно медицинската документация и необходимостта от оперативно отстраняване на левия бъбрек. Отговарянето само на тези два въпроса обаче, изобщо не изчерпва фактите, които следва да бъдат установени от административния орган преди произнасянето му с акта по чл.80ж от ЗЗО. Освен диагнозата, в

хода на административното производство следваше да бъде установено какво е текущото, моментно здравословно състояние на пациента; на какъв стадии е заболяването при него и най-важно – какви са прогнозируемите варианти за развитие на заболяването при него, в частност, с оглед конкретното състояние, в какъв точно срок, оправдан от медицинска гледна точка може да му се приложи ефективно лечение – оперативно отстраняване на левия бъбрек. При липса на заключение за тези факти, на практика е невъзможно да се обоснове извод, в какъв срок следва да се проведе лечението на пациента, а оттам и дали на територията на Р. България такова лечение, в оправдан срок, може да му бъде предоставено. В тази връзка съдът намира извода на административния орган в обжалвания акт, че с оглед конкретното здравословно състояние на пациента може да му се приложи лечение в лечебно заведение в Р. България, в оправдан от медицинска гледна точка срок, за необоснован, тъй като липсва информация за текущо здравословно състояние на пациента, прогноза за вероятното развитие на заболяването и срок, оправдан от медицинска гледна точка, в който може ефективно да му се приложи лечението.

На следващо място, от експертите е искано изясняването на обстоятелства, които не са от кръга на професионалната им компетентност. Това са именно въпросите свързани с лечебните заведения в Р.България, които разполагат с технически и кадрови ресурс да извършат посочената дейност - асистирана с робот хирургия при злокачествено заболяване на бъбрек. Лечебните заведения подлежат на регистрационен режим за извършване дейности от съответните медицински специалности, от компетентни органи с правомощия уредени в Закон за лечебните заведения. Именно компетентните административни органи, а не лекари със специалност „Урология“, разполагат с необходимата информация, кои лечебни заведения отговарят на изискванията за извършване на такава дейност и са получили регистрация за това, с какъв технически и кадрови ресурс разполагат. Администрацията на ответника, доколкото приема и обработва отчетите на лечебните заведения за изпълнените дейности по КП, в това число и по КП № 168.2, разполага от своя страна с информация за това колко такива процедури са извършени, от кои лечебни заведения, в какви срокове от диагностициране на заболяването, тоест – ответникът разполага с необходимата информация кои лечебни заведения имат опит в прилагането на процедурата и могат да осигурят необходимото лечение на пациента, която информация е следвало да бъде обобщена и систематизирана, а не да се цитират общите становища на експертите по отношение на тези въпрос, които са извън кръга на тяхната професионална компетентност.

Такива данни не са събрани в хода на административното производство. С определението за насрочване на делото от 22.11.2023г. на основание чл.171, ал.5 от АПК съдът е указал на ответника, че не сочи доказателства за обстоятелствата от значение за делото - че с оглед здравословното състояние на пациента към датата на подаване на заявлението и вероятното развитие на неговото заболяване, той е могъл да получи това лечение в Р. България в срок, който е оправдан от медицинска гледна точка. Въпреки указанията на съда, доказателства не са ангажирани, с оглед на което и съдът приема този

извод на административния орган за необоснован, формиран при допуснати нарушения на разпоредбите на чл.35 и 36 АПК. Необосноваността на решаващия извод, че пациентът може да получи лечение в Р. България в срок, който е оправдан от медицинска гледна точка с оглед неговото текущо здравословно състояние и прогнозите за развитие на заболяването му, е довела до постановяване на незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен по жалбата на П. Е. Б..

Изясняването на тези съществени обстоятелства и формирането на ясни и конкретни мотиви от страна на административния орган при постановяване на акта по същество, са от значение за законосъобразността на административния акт и съгласно практиката на ВАС, обективирана и в Решение № 53 от 5.01.2023 г. на ВАС по адм. д. № 4636/2022 г., VI о., Решение № 15224 от 7.12.2018 г. на ВАС по адм. д. № 8506/2018 г., VI о., Решение № 3664 от 13.03.2019 г. на ВАС по адм. д. № 14986/2018 г., VI о.

По иска за заплащане на обезщетение за претърпените от незаконосъобразния административен акт имуществени вреди:

С отмяната на оспорения административен акт настъпва процесуалната предпоставка за разглеждане на предявения по реда на чл.204, ал.2 АПК срещу НЗОК иск за обезщетение за претърпените от незаконосъобразния административен акт имуществени вреди. Ищецът претендира сумата от 14 452.66 евро, представляващи платени от него медицински разходи за предоставеното му лечение в Университетска клиника [населено място], Германия.

Трайна и безпротиворечива е практиката на СЕС, обективирана и в т.37, 38 и 39 от цитираното решение по дело С-538/19, т.46, 47 и 48 от решение по дело С-777/18, че са налице две хипотези, в които дори при липса на надлежно издадено разрешение преди началото на провеждането на лечение по график в държавата членка на престой (какъвто е настоящият случай) осигуреното лице има право на пряко възстановяване от компетентната институция на сума, равняваща се на тази, която обикновено би била поета от същата институция, ако осигуреното лице имаше такова разрешение. В първата хипотеза осигуреното лице има право на такова възстановяване, ако е получило отказ от страна на компетентната институция по искане за разрешение и впоследствие неоснователността на отказа е установена било от самата компетентна институция, било с правораздавателен акт, както е в настоящия случай. Във втората хипотеза осигуреното лице има право на пряко възстановяване от компетентната институция на сума, равняваща се на тази, която обикновено би била поета от същата институция, ако лицето имаше такова разрешение, когато поради причини, свързани със здравословното му състояние или с необходимостта спешно да бъде лекувано в болнично заведение, то е било възпрепятствано да поиска такова разрешение или не е могло да изчака решението на компетентната институция по подаденото искане за разрешение.

В настоящия случай жалбоподателят, с обжалвания в настоящото производство акт, е получил първоначален отказ от управителя на НЗОК за издаване на предварително разрешение за провеждане на трансгранично лечение, но в настоящото дело се установи неоснователността на този отказ.

В тази връзка и на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.203 АПК, жалбоподателят може да претендира в настоящото производство възстановяване на разходите, които е направил за лечението в чужбина, извършени поради незаконосъобразния отказ да му се издаде поисканото предварително разрешение. Исковете се разглеждат по този ред и в практиката на ВАС - Решение № 1320 от 7.02.2023 г. на ВАС по адм. д. № 7253/2022 г., III о., Решение № 1526 от 17.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 8458/2021 г., III о., Решение № 6739 от 4.06.2021 г. на ВАС по адм. д. № 11570/2020 г., III о.

За да се реализира безвиновната отговорност на държавата по реда на специалния закон ЗОДОВ следва да се установи по безспорен и категоричен начин наличието на кумулативно изискуемите предпоставки, посочени във фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от същия, а именно: незаконосъобразен акт, издаден в резултат на административната дейност на държавен орган или негови длъжностни лица, отменен по съответния ред; вреда от такъв административен акт, действие/бездействие и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилia вредоносен резултат.

В случая ответникът не оспорва, а и от представените от жалбоподателя писмени доказателства се установява, че той е постъпил на 01.08.2023г. в Университетска клиника в [населено място], Германия, а на 02.08.2023г. съгласно представения план за лечение, е бил опериран. Видно е от представеното писмено доказателство - платежно нареждане за кредитен превод от 28.07.2023г., че съгласно представената от лечебното заведение оферта за стойността на предстоящото лечение жалбоподателят е заплатил на лечебното заведение сумата от 14 452,66 евро, с посочено основание за превода референтния номер от офертата – „189a/23“. От тези доказателства съдът приема за установено, че за извършеното му лечение, жалбоподателят е заплатил на Университетска клиника в [населено място], Германия, процесната сума, като тези факти, както и представените документи, не са оспорени от ответника. Платената сума за лечение представлява имуществена вреда – претърпяна загуба, вследствие на незаконосъобразния административен акт. На обезщетяване по реда, по който е предявена настоящата искова молба – чл.203 и следв. АПК, подлежат претърпените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразния административен акт. В случая, претърпяната загуба от жалбоподателя – ищец по иска, е съответна на сумата, която компетентният орган – НЗОК, следваше да заплати, ако не беше постановен незаконосъобразният отказ. С разпоредбата на чл.26Б, пар.7 от Регламент (ЕО) № 987/2009 са определени границите на отговорността на компетентната институция по претенция срещу нея за възстановяване на разходи за лечение в друга държава – членка на ЕС. Съгласно цитираната разпоредба, ако осигуреното лице действително е поело пълния размер или част от разходите за разрешеното медицинско лечение, и разходите, които компетентната институция е задължена да възстанови на институцията по мястото на престой или на осигуреното лице в съответствие с параграф 6 (действителни разходи), са по-малки от разходите, които би поела за същото лечение в компетентната държава-членка (условни

разходи), компетентната институция възстановява, при поискване, разходите за лечението, поети от осигуреното лице до сумата, с която условните разходи надвишават действителните разходи. Възстановената сума обаче, не може да надвишава разходите, действително направени от осигуреното лице, и може да отчита сумата, която лицето би трябвало да плати, ако лечението е било предоставено в компетентната държава-членка. Доказано е по делото, че ищецът е заплатил сумата от 14 452.66 евро за предоставеното му болнично лечение – действителните разходи по смисъла на чл.26Б, пар.7 от Регламент (ЕО) № 987/2009. Ответникът не оспорва и не противопоставя конкретни възражения, че действителните разходи са по-високи по размер от условните разходи (разходите, които НЗОК би дължал на Университетската клиника в Л., Германия, ако беше издал предварителното разрешение), а разпоредбата на чл.80е, ал.2 от ЗЗО е в пряко и явно противоречие с цитираната разпоредба на чл.26Б, пар.7 от Регламент (ЕО) № 987/2009, с оглед на което и на основание чл.5, ал.4 от Конституция на Р. България, вр. чл.288 от Договора за функциониране на Европейския съюз, следва да се приложи нормата от акта, издаден на основание чл.288 ДФЕС. В тази връзка, ищецът има право да му бъдат възстановени направените от него действителни разходи за извършеното оперативно лечение в чужбина, с оглед на което предявеният иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.203 и следв. АПК е изцяло основателен и следва да бъде уважен.

По отговорността на страните за разноси:

При този изход на делото право на разноси на основание чл.143, ал.1 АПК има жалбоподателят. Същият претендира единствено сумата за платена държавна такса в размер на 10 лева, която следва да се присъди. Воден от горното, Административен съд – София-град, 27 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на П. Е. Б., Решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. на управителя на Национална здравноосигурителна каса.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса, **да заплати** на П. Е. Б. с ЕГН [ЕГН], на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.204, ал.2 АПК, сумата от **14 452.66 евро** (с легова равностойност 28 266,95 лева), представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди (претърпяна загуба – платена на 28.07.2023г. сума за лечение в Университетската клиника в [населено място], Германия), в резултат от незаконосъобразен административен акт - Решение № РД-Е112-116/03.08.2023г. на управителя на НЗОК, както и **да заплати** на основание чл.143, ал.1 АПК сумата от **10 лева** – съдебни разноси.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

